

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda sorularımın Adalet Bakanı Yılmaz Tunç tarafından yazılı olarak Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.
06.06.2023

Saliha Sera Kadıgil
İstanbul Milletvekili

Yasama dokunulmazlığı, milletvekilinin temsil görevini gereği gibi yerine getirmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Böylece, milletvekillerinin keyfi ve asılsız ceza kovuşturmalarından ve tutuklamalardan korunarak görevlerini yapmaktan alıkonulmalarının engellenmesi Anayasa kapsamında da düzenleme bulmuştur.

Anayasanın "Yasama dokunulmazlığı" başlıklı 83. maddesine göre,

"Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisçe başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulamazlar.

Seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen bir milletvekili, Meclisin kararı olmadıkça tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz.

Ağır cezayı gerektiren suçüstü hali ve seçimden önce soruşturmasına başlanılmış olmak kaydıyla Anayasanın 14'üncü maddesindeki durumlar bu hükmün dışındadır. Ancak, bu halde yetkili makam durumu hemen ve doğrudan doğruya Türkiye Büyük Millet Meclisine bildirmek zorundadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi hakkında, seçiminden önce veya sonra verilmiş bir ceza hükmünün yerine getirilmesi, üyelik sıfatının sona ermesine bırakılır; üyelik süresince zaman aşımı işlemez.

Tekrar seçilen milletvekili hakkında soruşturma ve kovuşturma, Meclisin yeniden dokunulmazlığını kaldırmasına bağlıdır.

Türkiye Büyük Millet Meclisindeki siyasi parti gruplarınca, yasama dokunulmazlığı ile ilgili görüşme yapılamaz ve karar alınamaz."

Yasama dokunulmazlığı milletvekillerine bir engelle karşılaşmadan yasama faaliyetlerine serbestçe katılmalarını sağlamaya yönelik bir koruma mekanizması sunduğundan bunun temsili demokrasinin işleyişi bakımından önemli bir işleve sahip olduğu kabul edilir.

Anayasanın 83'üncü maddesi sarihtir. Buna göre "Seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen bir milletvekili, Meclisin kararı olmadıkça tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz. Ağır cezayı gerektiren suçüstü hali ve seçimden önce soruşturmasına başlanılmış olmak kaydıyla Anayasanın 14 üncü maddesindeki durumlar bu hükmün dışındadır.

Ancak, bu halde yetkili makam, durumu hemen ve doğrudan doğruya Türkiye Büyük Millet Meclisine bildirmek zorundadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi hakkında, seçiminden önce veya sonra verilmiş bir ceza hükmünün yerine getirilmesi, üyelik sıfatının sona ermesine bırakılır; üyelik süresince zamanaşımı işlemez.

14 Mayıs 2023 tarihinde yapılan 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimi sonucunda Hatay'da 76 bin 580 oy alarak milletvekili görevine seçilen Can Atalay 25 Mayıs 2023 tarihinde milletvekili mazbatasını almıştır. Aynı gün, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na avukatlar aracılığıyla tahliye talepli dilekçesi sunulmuştur.

YSK'nın geçici seçim sonuçları dikkate alınarak Yargıtay tarafından gecikmeden resen tahliye kararı vermesini beklenirken; ne 25 Mayıs 2023 tarihinde sunulan tahliye talebi değerlendirilmiş ne de 30 Mayıs 2023 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan 28. Dönem Milletvekillikleri Kesin Sonuçları dikkate alınmış ve bir tahliye gerçekleştirilmiştir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu Esas No: 2020/16-462, Karar No: 2022/671 Tarih: 26.10.2022 kararında milletvekili seçilmiş kişi hakkında TBMM tarafından milletvekili dokunulmazlığının kaldırılması kararı verilmeden yargılamaya devam edilemeyeceğine karar vermiştir.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu 26.10.2022 tarihli kararında Yargıtay 16. Ceza Dairesinin 28.01.2021 tarihli ve 7716-270 sayılı kararını referans göstermiştir. Yargıtay 16 Ceza Dairesi Anayasanın 83. maddesiyle "milletvekilleri nispi ve geçici bir dokunulmazlık sağlandığı" görüşündedir.

Tutuklamanın koşulları ortadan kalkmış ve tutuklama kararıyla elde edilebilecek bir hukuki yarar kalmamıştır. Seçilmiş milletvekili olan Ş. Can Atalay hakkında Anayasanın 83. Maddesi dikkate alınarak; artık milletvekili olan kişi hakkında Anayasa'nın 19. maddesinde düzenlenen kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edilmemesi gerekmektedir. Öte yandan, yargının Anayasa'yı ihlal etmesi nedeniyle Hatay milletvekili Can Atalay, Anayasa'nın 80'inci maddesinde kendisine verilen bütün milleti temsil etme görevini yapmaktan alıkonulmaktadır.

Bu kapsamda;

1. Can Atalay seçilmiş bir milletvekili olmasına rağmen TBMM'de görevine neden başlamamıştır?
2. Can Atalay'ın tahliye talebini hangi hükme dayanarak değerlendirilmemektedir?
3. Hukuk devleti ilkesine ve milletin iradesine karşı yargı yetkisini açıkça kötüye kullanan yargıçlar hakkında herhangi bir soruşturma başlatılacak mıdır?
4. Başvuru dilekçesi ve dosya 25 Mayıs 2023 tarihinden beri Yargıtay Savcılığı'nda bekliyor olmasına karşın ilgili daireye sevkinin yapılmamasının nedeni nedir? CMK m. 105 hükmü uyarınca 3 gün içinde karar vermesi zorunluyken savcılığın bu sarih maddeden kaçınmak için dosyayı bekletmesi hukuka karşı hile değil midir?